



Κυριακή 1η Νοεμβρίου, ημέρα της πολύτεκνης οικογένειας

ΓΙΟΡΤΑΖΕΙ και φέτος η πολύτεκνη οικογένεια την 1η Νοεμβρίου, που συμπίπτει να είναι Κυριακή, όπως έχει οριστεί με τον Νόμο 3454 του 2006. Η ημέρα αυτή είναι αφορμή να αναλογισθούμε τη δημογραφική πορεία της χώρας και τον βαθμό εφαρμογής της ειδικής μέριμνας που επιτάσσει το Σύνταγμα για την προστασία της πολύτεκνης οικογένειας.

Σε ό,τι αφορά τη δημογραφική κατάσταση, μόνο η λέξη κατάρρευση μπορεί να αποδώσει την πραγματικότητα. Η διαφορά θανάτων - γεννήσεων διευρύνεται κάθε χρόνο την τελευταία δεκαετία, με πρόβλεψη για 50.000 άτομα διαφορά στο έτος του 2020, χωρίς καμία κυβέρνηση να έχει λάβει μέτρα δημογραφικής πολιτικής. Από το 2009 έως σήμερα, μια μεσοί-ου μεγέθους πόλη, όπως π.χ. η Καβάλα, η Αρτα, τα Γρεβενά, ο Βόλος κ.λπ., εξαφανίζεται από τον χάρτη της Ελλάδας. Το μόνο μέτρο στήριξης της οικογένειας που έχει ληφθεί είναι το εφάπαξ επίδομα των 2.000 ευρώ σε κάθε γέννηση και το αφορολόγητο ποσό των 1.000 ευρώ για κάθε προστατευόμενο τέκνο. Σιωπές κινήσεις, αλλά πολύ λίγες, έναντι της ταχύτητας με την οποία «κονούνται» προς τον γκρεμό οι δημογραφικοί δείκτες. Αν η πρόβλεψη της Eurostat, όπως απεικονίζεται στο διάγραμμα, δεν είναι ένδειξη ολοκληρωτικής καταστροφής και δεν αφυπνίζει την πολιτική ηγεσία, τότε, πραγματικά, τίποτα δεν σώζει αυτόν τον τόπο.

Σε ό,τι αφορά τα συνταγματικά επιβε-

βλημένα προστασία της πολύτεκνης οικογένειας, η διάταξη αυτή έχει καταστεί κενό γράμμα με ευθύνη των κυβερνήσεων της τελευταίας δεκαετίας. Το 2009 καταργήθηκαν οι ελεύθερες μετεγγραφές στα ΑΕΙ των παιδιών των πολύτεκνων, το πλήθος των οποίων ήταν πολύ μικρό και δεν αποτελούσε κανένα πρόβλημα, όπως τότε είχαν επιβεβαιώσει αρκετοί πρωτάνεκς, για την καλή λειτουργία των ΑΕΙ. Μετά ήρθε η κατάργηση του επιδόματος των πολύτεκνων. Ο οικονομικός προγραμματισμός των πολύτεκνων οικογενειών που απέκτησαν περισσότερα παιδιά βασισμένοι στον συνυπολογισμό και του πολυτεκνικού επιδόματος καταστράφηκε. Επειτα επιβλήθηκε φόρος πολυτελείας και στα αυτοκίνητα των πολύτεκνων, που εξ ανάγκης είναι μεγάλα για να χωρούν τα παιδιά της οικογένειας. Αργότερα καταργήθηκε η έκπτωση στην κατανάλωση ηλεκτρικού ρεύματος που ίσχυε επί δεκαετίες, με το πρόσχημα της ανάγκης στήριξης μόνο των φτωχών. Οι πολύτεκνες οικογένειες που δαπανούν αναλογικά πολύ περισσότερη ηλεκτρονική ενέργεια και, επομένως, είναι οι καλύτεροι πελάτες των παρόχων ενέργειας έχασαν την έκπτωση και είδαν τα έξοδά τους να αυξάνονται και στον τομέα αυτόν. Πριν από λίγες μήνες θεσμοθέτησαν στην Πολωνία τη «σύνταξη» της πολύτεκνης μητέρας (4 ή περισσότερα παιδιά), δηλαδή το επίδομα των 100 ευρώ για την πολύτεκνη μόνη της οποίας τα παιδιά δεν είναι πλέον

προστατευόμενα, που η Ελλάδα φρόντισε να καταργήσει τόσο απερίσκεπτα πριν από λίγα χρόνια.

Φέτος η κυβέρνηση επέφερε κείμενο πλήγμα με την κατάργηση και του τελευταίου δημογραφικού μέτρου χωρίς δημοσιονομικό κόστος, το οποίο ήταν η πρόταξη των αναπληρωτών πολύτεκνων εκπαιδευτικών στους πίνακες κατάταξης. Και ενώ έως και πέρσι οι πολύτεκνοι εκπαιδευτικοί προτάσσονταν στους πίνακες, φέτος το υπουργείο Παιδείας επέλεξε να καταστρέψει τις πολύτεκνες οικογένειες που είχαν αρχίσει να χτίζουν τη ζωή τους ως αναπληρωτές-έστω-εκπαιδευτικοί και να δρομολογούν τον εργασιακό τους βίο κάθε χρόνο ανεβαίνοντας σκαλί σκαλί στους πίνακες κατάταξης. Με ανάλογο τρόπο τούς «πέταξε» στον εργασιακό καιλάδω θάλαμο τους δεκάδες ή και χιλιάδες θέσεις πίσω στη σειρά κατάταξης, μηδενίζοντας την ελπίδα εργασίας τους.

Το συμπέρασμα είναι ότι το κράτος δεν έχει στρατηγική αντιμετώπισης του δημογραφικού προβλήματος, δεν έχει εθνικό σχέδιο στήριξης για την πολύτεκνη οικογένεια, δεν έχει όραμα για την Ελλάδα του αύριο. Το αποτέλεσμα είναι ότι η ποιότητα ζωής των πολύτεκνων οικογενειών καταρρακώνεται χρόνο με τον χρόνο, απειλώντας ισχυρό ανκίνητρο σε όσες οικογένειες θέλουν να αποκτήσουν παιδιά. Και έτσι η Ελλάδα μικραίνει, το ασφαλιστικό πρόβλημα γίνεται οξείωτο, η εθνική άμυνα εξασθενεί και το εκ-

παιδευτικό σύστημα συρρικνώνεται. Το 2018 μελέτη του IOBE (Κρίση, Δημογραφικές μεταβολές και επιπτώσεις στην εκπαίδευση, Δεκέμβριος 2018) πρόβλεπε μείωση των εκπαιδευτικών από το 2009 στο 2035 (25 έτη) κατά περίπου 100.000 εκπαιδευτικούς, δηλαδή παραπάνω από τους μισούς εκπαιδευτικούς. Κατά το ίδιο χρονικό διάστημα, ο αριθμός των μαθητών θα μειωθεί κατά 360.000, δηλαδή κατά 26%. Ήδη, η 1η δημοτικού του 2023 θα είναι κατά 25% μικρότερη από αυτή του 2016, ένας στους 4 μαθητές θα λείπει. Ενώ, λοιπόν, η στήριξη των πολύτεκνων και η πρόταξή τους στους πίνακες κατάταξης θα αποτελούσαν περικοπή των θέσεων εργασίας των εκπαιδευτικών και απία μικρότερης συρρικνώσεως του εκπαιδευτικού συστήματος, το υπουργείο Παιδείας επέλεξε συρρίκνωση.

Υπάρχει περίπτωση να επιτύχει η οποιαδήποτε αναπτυξιακή στρατηγική στη χώρα με όλο και μικρότερο ανθρώπινο κεφάλαιο; Φυσικά, όχι. Κι όμως, οι πόροι για τις δημόσιες επενδύσεις και την ανάπτυξη δεν έχουν επικεντρωθεί στον άνθρωπο. Η χρηματοδότηση της δημογραφικής πολιτικής και της στήριξης των πολύτεκνων έπρεπε να είναι μέρος του προγράμματος δημόσιων επενδύσεων, του ΕΣΠΑ, των κονδυλίων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου και όλων των πηγών χρηματοδότησης της χώρας. Προφανώς δεν έχει γίνει κατανοητή από την πολιτική ηγεσία η ρηση των αρχαίων Ελλήνων ότι «αρ-

χή πάντων άνθρωπος».

Τι πρέπει να γίνει; Να αναπτυχθούν άμεσα πολιτικές σε δύο άξονες: Την Γενική Οικογενειακή και Δημογραφική Πολιτική, με στόχο την απόκτηση και στήριξη του 1ου, του 2ου και του 3ου παιδιού, και την Ειδική Οικογενειακή και Δημογραφική Πολιτική, με στόχο την απόκτηση του 4ου παιδιού και τη στήριξη των πολύτεκνων οικογενειών, δόση η απόκτηση του 4ου παιδιού αναπληρώνει την έλλειψη παιδιών από τους αγάμους και τους έχοντες ένα παιδί (το οποίο δεν αναπληρώνει τους δύο γονείς του).

Ας ενεργοποιηθεί το επιτελικό κράτος, να δούμε ένα εθνικό σχέδιο στήριξης για την πολύτεκνη οικογένεια και μετά ένα νόμο-πλαίσιο για την οικογένεια που θα θέσουν τα θεμέλια επιστροφής στη δημογραφική ομαλότητα και στην τήρηση της συνταγματικής επιταγής για την προστασία της πολύτεκνης οικογένειας, προκειμένου να αποκτήσει και πάλι εμπιστοσύνη ο πολίτης στο κράτος, διότι χωρίς αυτή δεν πρόκειται να αποφασίσει να αποκτήσει παιδιά και τότε το τέλος της ιστορίας της Ελλάδας θα είναι πλέον εδώ.

Χρόνια πολλά στις ηρωικές πολύτεκνες οικογένειες!

ΒΑΣΙΛΗΣ ΘΕΟΤΟΚΑΤΟΣ,
Επιτ. Διηγήτορας,

Πρόεδρος της Ανωτάτης Συνομοσπονδίας Πολύτεκνων Ελλοδών